

Petr Pavlas

DEFINOVAT
A KOMBINOVAT

Komenského projekt
posledního jazyka

Pavel Mervart 2018

OBSAH

I. ÚVOD	13
1.1 Hledání dokonalého jazyka, protestantská reformace a Jan Amos Komenský	13
1.2 Struktura knihy	20
1.2.1 Definovat	21
1.2.2 Kombinovat	25
1.2.3 Doufat	30
1.3 Terminologické vyjasnění	33
1.3.1 Dokonalý jazyk (<i>lingua perfecta</i>)	34
1.3.2 Univerzální jazyk (<i>lingua universalis</i>)	38
1.3.3 Poslední jazyk (<i>lingua ultima</i>)	41
2. DEFINOVAT	43
2.1 Mystika v pozadí	45
2.2 Johann Heinrich Bisterfeld: algebra věcí	51
2.3 Marin Mersenne: nejlepší z možných jazyků	58
2.4 Britské jazykové plánování a dokonalé písmo	65
2.5 Boj o definice mezi karteziány a komeniány	77
2.5.1 Clauberg proti Ritschelovi	79
2.5.2 Puzení a vnímání	84
2.5.3 Podoba Boží	91

3. KOMBINOvat	99
3.1 Raimund Lull a filosofická kombinatorika	100
3.2 Matematická kombinatorika písmen od Cardana po Guldina	103
3.3 Marin Mersenne a Jan Amos Komenský o kombinatorice písmen	107
3.4 Franciscus Mercurius van Helmont: přirozená hebrejská abeceda	114
4. DOUFAT	121
4.1 Božský, nebo lidský? Otázka po původu jazyka	122
4.1.1 Bacon, Mersenne, Komenský, Dalgarno a Wilkins	122
4.1.2 Teologická justifikace jazykového plánování: Babylon, Letnice a problém cessacionismu	126
4.2 Jazyk a dějiny spásy: Komenského lingvistická eschatologie	130
4.3 „Aby poslední věci byly poslední, to jest nejlepší“	139
4.3.1 Angelizace animality	139
4.3.2 Komenského jazyková apokalypsa jako unikát	143
5. ZÁVĚR	147
5.1 Přirozená teologie a formalizovaná příbuznost	147
5.2 Epilog	154
6. SUMMARY	157
7. SEZNAM LITERATURY	159
7.1 Primární zdroje – korespondence	159
7.2 Primární zdroje – staré tisky, edice, překlady	160
7.3 Sekundární literatura	165
8. SEZNAM VYOBRAZENÍ	173
9. JMENNÝ REJSTŘÍK	175